

KANSER DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Kanser, dünyada ve ülkemizde sebebi bilinen ölümler arasında kalp ve damar hastalıklarından sonra ikinci sırada yer alan önemli bir halk sağlığı problemidir. Aynı zamanda yüksek tedavi maliyetleri nedeniyle ülkelerin ekonomisinde ve iş gücünde çok ağır kayıplara neden olmaktadır. Oysa erken teşhis edildiğinde tedavinin mümkün olduğu ve yaşam kalitesinin artırılabilirdiği kanser türleri olduğu düşünülürse korunmanın önemi daha da artmaktadır. Teknolojinin ve tıbbın ilerlemesi ile elde edilen sonuçların daha etkin kullanılması ve halkı bilgilendirme/bilinçlendirme/farkındalık kazandırma çalışmalarına yoğunluk verilmesi amacıyla düzenlenen “**1- 7 Nisan Kanser Haftası**” etkinlikleri, kanser mücadelesinde oldukça önemli bir yer tutmaktadır.

Kanser hastalığının yükü dünya çapında her geçen gün artış göstermektedir.

Dünya Sağlık Örgütü'nün 2018 yılı verilerine göre söz konusu yılda küresel bazda 18.1 milyon yeni kanser vakası saptanmışken, hastalığa bağlı 9.6 milyon ölüm gerçekleşmiştir. Dünya genelinde her 5 erkekten birinde ve her altı kadından birinde hayatları boyunca kanser gelişmesi beklenirken her 8 erkekten birinin, her 11 kadından birinin ise kanser sebebiyle hayatını kaybedeceği ön görülmektedir.

Yine gelecek yıllarda dünya nüfusunun artması, yaşlanması ve kansere yol açabilecek risk faktörlerine daha çok ve uzun süre maruz kalması ile birlikte gerek tanı konacak kanser olgu sayısının gerekse bahsi geçen hastalığa bağlı ekonomik, sosyolojik ve psikolojik yükün artması beklenmektedir.

%90 çevresel, %10 oranında ise genetik faktörlere bağlı olarak gelişmekte olan kanserlerin, çevresel faktörler arasında yer alan; tütün kullanımı, alkol tüketimi, fazla kilolu ve/veya obez olma ve enfeksiyonlara maruziyetin engellenmesi yolu ile günümüzde %30-%50 oranında önlenebileceği bilinmektedir. Özellikle ortaya çıkışının önlenemediği, taramalarla ölümün engellenebildiği ve erken teşhis edildiğinde tedavinin yaşam kalitesine çok şey katabildiği kanser türleri göz önüne alınırsa korunmanın önemi daha da artmaktadır. Pandemi döneminde sağlıklı beslenme ve fiziksel aktivitenin artırılması, tuz kullanımının azaltılması, tütün ve tütün ürünlerinin kullanılmaması hem kanserden korunmada hem de salgınla mücadelede önemli bir etkidir.

Yapılan çalışmalar yirmi birinci yüzyılda kanser konusunda en önemli kontrol stratejisinin korunma ve erken teşhis olduğunu açıkça göstermektedir. Bu kapsamda;

kanserojen maddelerin tespiti, risk faktörlerinden kaçınma, tarama ve erken tanı en önemli önleme stratejileri arasında yer almaktadır.

Bu nedenle erken teşhis oranlarında herhangi bir düşüş yaşanmaması için taramaların pandemi sürecinde de devam etmesi önem arz etmektedir. Pandemi gerekçesiyle taramaların ertelenmesi, ileri evre teşhis oranlarında artışa neden olabilmektedir. Ancak, pandemi koşullarında söz konusu kanser taramaları "COVID-19 Pandemisinde Sağlık Kurumlarında Çalışma Rehberi ve Enfeksiyon Kontrol Önlemleri" doğrultusunda gerçekleştirilmelidir.

Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezleri (KETEM), Toplum Sağlığı Merkezleri (TSM), Sağlıklı Hayat Merkezleri (SHM), Aile Sağlığı Merkezleri (ASM) ve Mobil kanser tarama araçlarında:

- **40-69** yaş arası kadınlara **2 yılda** bir meme kanseri taraması
- **30-65** yaş arası kadınlara **5 yıl da** bir rahim ağzı kanseri taraması
- **50-70** yaş arası **kadın ve erkeklere 2 yılda** bir kalınbağırsak kanseri taramaları

ÜCRETSİZ olarak yapılmaktadır.

Tarama sonrasında pozitif ya da şüpheli bulunan kişiler, tarama sonrası teşhis merkezlerimize yönlendirilmekte ve ileri tetkikler yapılmaktadır. Teşhis ve tedavi hizmetleri ikinci ve üçüncü basamak sağlık kuruluşları tarafından yapılmaktadır.

Kansere karşı mücadelede “Farkındalık ve Bilinç Düzeyinin artırılması” önemli olup, Nisan ayının ilk haftası ülkemizde “Kanser Haftası” olarak kabul edilmiştir. Her yıl 1-7 Nisan Ulusal Kanser Haftasında, ülkemiz açısından önemi giderek artan kanser hastalığına karşı halkta farkındalık yaratmak, taramalara katılımı artırmak için birçok etkinlik düzenlenmektedir. Ancak halkı bilgilendirme, bilinçlendirme ve farkındalık oluşturma çalışmalarının yılın bir haftası ile sınırlı tutulmayıp yıl boyunca sürdürülmesinin akılda tutulması kanser mücadelesinde önemli kazanımlar sağlayacaktır.